

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
Андрій КІЗИМА
„ 31 ” 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з НРП
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
„ 31 ” 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІННІОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
„ 31 ” 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни „ **ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ** ”

Ступінь вищої освіти - бакалавр

Галузь знань 07 „Управління та адміністрування”

Спеціальність 072 „Фінанси, банківська справа та страхування”

Освітньо-професійна програма „Митна та податкова справа”

Кафедра ФІНАНСІВ ІМ. С. ЮРІЯ

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практичні заняття	ІРС (год)	Тренінг КПІЗ (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен (семестр)
Денна	IV	VII	54	38	6	14	38	150	VII
заочна	III	VII	8	4			138	150	VIII

Мод. 2023

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 „Управління та адміністрування”, спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа та страхування”, затвердженої Вченою Радою ТНЕУ (протокол № 10 від 24.06.2020 р.)

Робочу програму склав к.е.н., доц. Володимир УГРИН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансів ім. С. І. Юрія, протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Зав. кафедри Ольга КИРИЛЕНКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОП Володимир ВАЛІГУРА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

1. Опис дисципліни «ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Дисципліна – Фіскальне адміністрування	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни блок обов'язкових дисциплін, цикл професійної підготовки Мова навчання Українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки: <i>Денна</i> – четвертий <i>Заочна</i> – четвертий Семестр: <i>Денна</i> – сьомий <i>Заочна</i> – сьомий-восьмий
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма – Митна та податкова справа	Лекції: <i>Денна</i> – 54 год. <i>Заочна</i> – 8 год. Практичні заняття: <i>Денна</i> – 38 год. <i>Заочна</i> – 4 год.
Загальна кількість годин – 150	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна</i> – 38 год. <i>Заочна</i> – 138 год. Тренінг, КПЗ: <i>Денна</i> – 14 год. Індивідуальна робота: <i>Денна</i> – 6 год.
Тижневих годин: 11,5 год., із них аудиторних – 7 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Фіскальне адміністрування»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання дисципліни є формування теоретичних та практичних знань щодо фіскального адміністрування у сфері державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, банківської системи та страхування. Дисципліна «Фіскальне адміністрування» вивчається на завершальному етапі підготовки бакалаврів з метою оволодіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій щодо мобілізації коштів до бюджетів усіх рівнів: обліку платників податків, здійснення камерального та документального контролю, забезпечення надходжень на добровільній основі та методами примусового впливу, розширення бази оподаткування, здійснення митного контролю та митного оформлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків та взаємозалежностей між механізмами ухвалення рішень та їх наслідками в процесах фіскального адміністрування.

Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти функціонування фіскального адміністрування

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» є:

- зрозуміти суть фіскального адміністрування, та дослідити його трактування у фаховій літературі;
- засвоїти практичні аспекти діяльності контролюючих органів в процесі реєстрації платників податків та зняття їх з обліку;
- ознайомитися із способами визначення податкових та/або грошових зобов'язань платника податків. Вивчити порядок розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків;
- вивчити механізм та зрозуміти особливості формування, подання, обробки та контролю податкової звітності;
- ознайомитись із процедурою погашення податкового боргу в Україні. Дослідити основні джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків;
- вивчити механізм та порядок здійснення податкового контролю. Засвоїти алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки;
- ознайомитися із порядком та системою відповідальності платників податків за порушення податкового та митного законодавства. Вивчити види штрафних санкцій, які застосовуються контролюючими органами до платників податків за порушення норм податкового законодавства;
- засвоїти концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Вивчити ключові принципи оцінки ризиків дотримання вимог митного законодавства;
- зрозуміти концептуальні положення здійснення митного контролю. Ознайомитись із способами забезпечення сплати митних платежів на умовах надання фінансових гарантій;
- вивчити процедуру адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- засвоїть поняття та масштаби ухилення від оподаткування. Зрозуміти причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів.

2.3. Найменування та опис компетенцій, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення курсу «Фіскальне адміністрування» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із дисципліни «Податкова система».

2.5. Програмні результати навчання

–знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

–володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);

–володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

–застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «ФІСКАЛЬНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ ДОБРОВІЛЬНОЇ СПЛАТИ ПОДАТКІВ

Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування

Зміст фіскального адміністрування, його трактування у фаховій літературі. Податкове адміністрування як визначальна складова фіскального адміністрування. Принципи фіскального адміністрування.

Нормативне забезпечення фіскального адміністрування. Ієрархія правових актів із питань адміністрування податків і зборів. Колізії норм чинного законодавства та конфлікт інтересів платників податків і фіскальних органів, порядок його вирішення.

Інформаційне забезпечення фіскального адміністрування. Державні реєстри, їх необхідність та порядок ведення.

Фіскальні інституції. Контролюючі органи та органи стягнення.

Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків

Платники податків, їх права та обов'язки. Необхідність збалансування прав платників податків та повноважень контролюючих органів. Проблеми та перспективи розширення прав платників податків в Україні.

Класифікація платників податків.

Організація роботи органів Державної податкової служби з платниками стосовно мотивації законопослушності.

Порядок взяття платників податків на облік у фіскальних органах. Особливості взяття на облік платників податків - фізичних осіб. Особливості взяття на облік платників податків – юридичних осіб.

Процедура зняття платників податків із обліку. Порядок зняття з обліку у зв'язку із ліквідацією та зміною місця діяльності або місця проживання.

Контроль фіскальних органів за відкриттям платникам податків рахунків у банківських установах.

Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Податкове зобов'язання платника податків. Грошове зобов'язання платника податків.

Способи визначення податкових зобов'язань, їх переваги та недоліки.

Визначення суми грошових зобов'язань контролюючими органами.

Непрямі методи визначення податкових зобов'язань: світовий досвід та вітчизняна практика.

Оскарження рішень контролюючих органів.

Строки сплати податкового зобов'язання.

Податкове повідомлення-рішення та податкова вимога, порядок вручення платникам податків. Відкликання податкового повідомлення-рішення та податкової вимоги.

Узгодження податкових зобов'язань. Податковий компроміс у світовій фіскальній практиці.

Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків.

Терміни давності за податковими зобов'язаннями.

Тема 4. Порядок прийняття, обробки та контролю податкової звітності

Податкові декларації та розрахунки, їх класифікація.
 Складення податкової звітності.
 Подання податкової декларації до контролюючих органів.
 Терміни подання податкових декларацій.
 Електронна податкова звітність.
 Автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності».
 Внесення змін до податкової звітності.
 Організація приймання податкової звітності контролюючим органами у сфері оподаткування. Вимоги до податкової звітності, підстави для відмови прийняти звітність.
 Автоматизована обробка податкових декларацій.
 Особливості документообороту в умовах електронної податкової звітності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ ЗАХОДИ ФІСКАЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків

Податковий борг: причини виникнення та тенденції.
 Класифікація податкового боргу.
 Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.
 Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави.
 Податковий пріоритет.
 Податковий керуючий.
 Узгодження операцій із заставленим майном.
 Припинення податкової застави.
 Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна.
 Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.
 Погашення грошових зобов'язань або податкового боргу в разі ліквідації платника податків.
 Списання безнадійного податкового боргу.

Тема 6. Податковий контроль

Необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю.
 Превентивний податковий контроль.
 Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок. Періодичність податкових перевірок. Ризикоорієнтовані технології податкових перевірок.
 Планування перевірок контролюючими органами.
 Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки: підготовка до проведення перевірки, організація перевірки за місцем знаходження платника, оформлення та реалізація матеріалів, контроль за виконанням прийнятих рішень.
 Позапланові виїзні перевірки. Підстави для проведення позапланових перевірок.
 Камеральні перевірки. Фактичні перевірки.
 Оформлення результатів перевірок.

Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення

Види відповідальності за податкові порушення.
 Світовий досвід та реалізація механізму відповідальності за податкові порушення в Україні.

Пеня за несвоєчасну сплату платежів: призначення та порядок нарахування.

Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування в механізмі регулювання законопослушності платників податків. Види штрафних санкцій, які застосовуються контролюючими органами.

Порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій. Повідомлення-рішення про застосування санкцій, порядок його доведення до платника податків.

Притягнення порушників до адміністративної відповідальності.

Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення: нормативне забезпечення, межі відповідальності та уроки застосування.

Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків

Концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Ризики у податковій та державній митній справі: змістовне наповнення та необхідність аналізу і управління ними.

Вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.

Політика управління митними ризиками у контексті забезпечення ефективності митного контролю. Ключові принципи оцінки ризиків дотримання вимог митного законодавства. Задачі та принципи реалізації системи управління ризиками у фіскальних органах України.

Методи мінімізації податкових і митних ризиків та їхня ефективність.

Тема 9. Митний контроль

Митний контроль – невід’ємна складова фіскального адміністрування. Правове регулювання митного контролю.

Технологія митного контролю. Концептуальні положення здійснення митного контролю.

Способи гарантування доставки товарів як інструмент забезпечення сплати митних платежів. Забезпечення сплати митних платежів на умовах надання фінансових гарантій. Перевезення товарів на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП.

Зберігання товарів і транспортних засобів комерційного призначення під митним контролем. Тимчасове зберігання товарів під митним контролем. Умови розміщення та організація функціонування митних складів. Зберігання товарів на складах митниць.

Тема 10. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування

Облік платників єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування.

Державний реєстр загальнообов’язкового державного соціального страхування.

Реєстр страхувальників. Формування даних реєстру страхувальників.

Реєстр застрахованих осіб.

Звітність із єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування.

Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Поняття та масштаби ухилення від оподаткування. Причини ухилення від сплати податків та інших обов’язкових платежів.

Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування. Оптимізація податків, податкове планування.

Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій.

Організація протидії ухиленню від сплати податків та зборів в Україні. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Фіскальне адміністрування»

Денна форма навчання

	Кількість годин					Контрольні заходи
	Лекції	Практичні заняття	СРС	ІРС	Тренінг, КПЗ	
Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків						
Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	4	2	4	2	6	Поточне опитування
Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків	4	4	4			
Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків	6	6	5			
Тема 4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності	4	4	4			
Змістовий модуль 2. Практичні заходи фіскального адміністрування						
Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків	6	4	5	2	8	Поточне опитування
Тема 6. Податковий контроль	6	6	4			
Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення	6	2	3	2		
Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків	4	2	2			
Тема 9. Митний контроль	6	4	2			
Тема 10. Адміністрування ЄСВ	4	2	3			
Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	4	2	2			
Разом	54	38	38	6	14	

(Заочна форма навчання)

	Години		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків			
Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	4	2	11
Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків			12
Тема 3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків			12
Тема 4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності			12
Змістовий модуль 2. Практичні заходи фіскального адміністрування			
Тема 5. Погашення податкового боргу платників податків	4	2	14
Тема 6. Податковий контроль			14
Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення			12
Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків			14
Тема 9. Митний контроль			13
Тема 10. Адміністрування ЄСВ			12
Тема 11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії			12
Разом	8	4	138

5. Тематика практичних занять з дисципліни «Фіскальне адміністрування»**Денна форма****Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків****Практичне заняття 1.****Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування**

Мета: з'ясувати сутність фіскального адміністрування

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи фіскального адміністрування
2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення фіскального адміністрування
3. Колізії норм чинного законодавства та конфлікт інтересів платників податків і фіскальних органів, порядок його вирішення
4. Контролюючі органи та органи стягнення

Практичне заняття 2, 3.

Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків

Мета: з'ясувати особливості роботи контролюючих органів з платниками податків та засади обліку платників податків

Питання для обговорення:

1. Права та обов'язки платників податків
2. Порядок взяття на облік платників податків
3. Порядок зняття з обліку платників податків

Практичне заняття 4, 5, 6

Тема: Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Мета: з'ясувати способи визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Питання для обговорення:

1. Зміст податкових та грошових зобов'язань платника податків
2. Способи визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків
3. Визначення суми грошових зобов'язань контролюючими органами
4. Оскарження рішень контролюючих органів
5. Строки сплати податкових зобов'язань
6. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань

Практичне заняття 7, 8.

Тема: Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності

Мета: ознайомитися з порядком приймання, обробки та контролю податкової звітності

Питання для обговорення:

1. Форми податкової звітності
2. Складення та подання податкової звітності
3. Електронна податкова звітність

Змістовий модуль 2 Практичні аспекти реалізації фіскального адміністрування.**Практичне заняття 9, 10**

Тема: Погашення податкового боргу

Мета: з'ясувати методику погашення податкового боргу

Питання для обговорення:

1. Сутність податкового боргу та причини його виникнення
2. Класифікація податкового боргу
3. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.
4. Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави.
5. Способи та методи погашення податкового боргу.
6. Примусові способи погашення податкового боргу платників податків.
7. Узгодження операцій із заставленим майном. Припинення податкової застави.
8. Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.

Практичне заняття 11, 12, 13

Тема: Податковий контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади податкового контролю

Питання для обговорення:

1. Необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю.
2. Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок, їх періодичність
3. Планування перевірок контролюючими органами.
4. Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки

5. Позапланові виїзні перевірки, підстави для їх проведення
6. Камеральні перевірки. Фактичні перевірки.

Практичне заняття 14

Тема: Відповідальність за податкові порушення

Мета: з'ясувати види відповідальності за податкові порушення

Питання для обговорення:

1. Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування
2. Притягнення порушників до адміністративної відповідальності
3. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення

Практичне заняття 15

Тема: Адміністрування податкових і митних ризиків

Мета: з'ясувати особливості адміністрування податкових і митних ризиків

Питання для обговорення:

1. Вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.
2. Управління митними ризиками
3. Методи мінімізації податкових і митних ризиків та їхня ефективність.

Практичне заняття 16, 17

Тема: Митний контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади митного контролю

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи митного контролю
2. Форми митного контролю
3. Технологія митного контролю

Практичне заняття 18

Тема: Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Мета: з'ясувати засади адміністрування ЄСВ

Питання для обговорення:

1. Облік платників ЄСВ
2. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування
3. Звітність з ЄСВ

Практичне заняття 19

Тема: Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Мета: з'ясувати зміст фіскальних деліктів та методи протидії

Питання для обговорення:

1. Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування
2. Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій
3. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів

Заочна форма

Змістовий модуль 1. Реалізація стратегії добровільної сплати податків

Практичне заняття 1

Тема 1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування

Мета: з'ясувати сутність фіскального адміністрування

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи фіскального адміністрування
2. Нормативно-правове та інформаційне забезпечення фіскального адміністрування
3. Контролюючі органи: організаційна структура та функції

Тема 2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків

Мета: з'ясувати особливості роботи контролюючих органів з платниками податків та засади обліку платників податків

Питання для обговорення:

1. Права та обов'язки платників податків
2. Порядок взяття на облік платників податків
3. Порядок зняття з обліку платників податків

Тема 3: Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Мета: з'ясувати способи визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків

Питання для обговорення:

1. Зміст податкових та грошових зобов'язань платника податків
2. Способи визначення суми податкових та грошових зобов'язань платника податків
3. Визначення суми грошових зобов'язань контролюючими органами
4. Оскарження рішень контролюючих органів
5. Строки сплати податкових зобов'язань
6. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань

Тема 4: Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності

Мета: ознайомитися з порядком приймання, обробки та контролю податкової звітності

Питання для обговорення:

1. Форми податкової звітності
2. Складення та подання податкової звітності
3. Електронна податкова звітність

Змістовий модуль 2 Практичні аспекти реалізації фіскального адміністрування.**Практичне заняття 2.****Тема 5:** Погашення податкового боргу

Мета: з'ясувати методику погашення податкового боргу

Питання для обговорення:

1. Сутність податкового боргу та причини його виникнення
2. Класифікація
3. Джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків.
4. Зміст податкової застави. Виникнення права податкової застави.
5. Узгодження операцій із заставленим майном. Припинення податкової застави.
6. Адміністративний арешт майна. Повний та умовний арешт майна. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі.

Тема 6: Податковий контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади податкового контролю

Питання для обговорення:

1. Необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю.

2. Податкові перевірки в системі методів контролю. Класифікація податкових перевірок, їх періодичність
3. Планування перевірок контролюючими органами.
4. Алгоритм комплексної виїзної документальної перевірки
5. Позапланові виїзні перевірки, підстави для їх проведення
6. Камеральні перевірки. Фактичні перевірки.

Тема 7: Відповідальність за податкові порушення

Мета: з'ясувати види відповідальності за податкові порушення

Питання для обговорення:

1. Штрафні санкції за порушення законодавства про оподаткування
2. Притягнення порушників до адміністративної відповідальності
3. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення

Тема 8: Адміністрування податкових і митних ризиків

Мета: з'ясувати особливості адміністрування податкових і митних ризиків

Питання для обговорення:

1. Вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.
2. Управління митними ризиками
3. Методи мінімізації податкових і митних ризиків та їхня ефективність.

Тема 9: Митний контроль

Мета: з'ясувати теоретичні та практичні засади митного контролю

Питання для обговорення:

1. Сутність та принципи митного контролю
2. Форми митного контролю
3. Технологія митного контролю

Тема 10: Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Мета: з'ясувати засади адміністрування ЄСВ

Питання для обговорення:

1. Облік платників ЄСВ
2. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування
3. Звітність з ЄСВ

Тема 11: Фіскальні делікти: зміст та методи протидії

Мета: з'ясувати зміст фіскальних деліктів та методи протидії

Питання для обговорення:

1. Ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування
2. Протидія неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій
3. Діяльність контролюючих органів щодо розширення бази оподаткування та вдосконалення адміністрування податкових платежів

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПЗ) з дисципліни «Фіскальне адміністрування», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій. Воно охоплює основні теми дисципліни та має на меті більш глибоке й повне засвоєння теоретичного матеріалу з фіскального адміністрування, оволодіння навиками застосування набутих теоретичних знань щодо здійснення фіскального адміністрування на практиці та є одним із обов'язкових складових модулів

залікового кредиту з дисципліни

Індивідуальне завдання включає три структурні блоки, які передбачають належне засвоєння нормативної бази фіскального адміністрування та вміння вирішувати практичні завдання стосовно ведення ділової документації та здійснення необхідних розрахунків.

7. Тренінг з дисципліни

Тренінг – це запланований процес відношення, знання чи поведінкових навичок того, хто навчається, через набуття навчального досвіду з тим, щоб досягти ефективного виконання в одному виді діяльності або в певній галузі.

Порядок проведення тренінгу

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначення правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. **Практична частина** реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконання завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносилися на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

1. Визначення суми податкових та грошових зобов'язань платників податків.
2. Примусове стягнення податкового боргу.

8. Самостійна робота

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Фіскальне адміністрування» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи. Самостійна робота полягає в опрацюванні сучасної навчальної і наукової фахової літератури.

№ п/п	Тематика	К-сть годин	
		Денна форма	Заочна форма
Тема 1	1. Дослідити зарубіжний досвід функціонування фіскальних інституцій 2. Навести приклади існування колізій у податковому та митному законодавстві	4	11
Тема 2	1. Визначити переваги та недоліки різних способів реєстрації та обліку платників податків. 2. Дослідити можливість реєстрації платників податків за допомогою системи «ДІА». 3. Проаналізувати умови відкриття банківських рахунків платників податків у різних фінансових установах	4	12
Тема 3	1. Здійснити порівняльний аналіз непрямих методів визначення податкових зобов'язань у різних країнах світу. 2. Дослідити сучасну практику надання розстрочень та відстрочень податкових зобов'язань	5	12
Тема 4	1. Проаналізувати сучасні комерційні сервіси для подання податкової звітності.	4	12

	2. Охарактеризувати принципи роботи, переваги та недоліки сервісу «Електронний кабінет платника податків»		
Тема 5	1. Дослідити зарубіжний досвід погашення податкового боргу. 2. Схематично відобразити способи та методи погашення податкового боргу з їхніми перевагами та недоліками	5	14
Тема 6	1. Особливості та можливості здійснення превентивного податкового контролю. 2. Дослідити можливості застосування сучасних інформаційних технологій в процесі здійснення податкового контролю	4	14
Тема 7	1. Оцінка відповідальності за податкові правопорушення. 2. Вивчити зарубіжний досвід притягнення до відповідальності платників податків за порушення норм податкового та митного законодавства	3	12
Тема 8	Дослідити новітні методи мінімізації податкових і митних ризиків	2	14
Тема 9	Способи реалізації митного пост-аудиту в Україні	2	13
Тема 10	Дослідити основні проблеми в процесі адміністрування ЄСВ	3	12
Тема 11	Сучасні ключові методи протидії фіскальним деліктам	2	12

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, реферування, виконання КПЗ, підготовка і презентація проектів.

10. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із

керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20	20	20	40	100
Опитування під час заняття (теми 1–4) – 10 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів.	Опитування під час заняття (теми 5–11) – 5 балів за тему – макс. 35 балів. Модульна робота – макс. 65 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів Захист КПЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Тестові завдання (25 тестів по 3 бали за тест) – макс. 75 балів. Теоретичне питання – макс. 25 балів.	100

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-11
2.	Мультимедійні презентації	1-11
3.	Бланки декларацій, податкових розрахунків	4-11
4	Програмне забезпечення та сервіси для подання податкових декларацій	4-11
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-11
6	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-11
7	Google Forms	2-11
8.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	2-11

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бюджетний кодекс України: Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

2. Демиденко Л.М., Тюріна М.М. Оподаткування доходів громадян в Україні: фіскальні новації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. Вип. 16. С. 45-48.
3. Дутова Н.В., Лесік Є.С. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: проблеми та вдосконалення на базі досвіду зарубіжних країн. *Економіка і організація управління*. 2019. Вип. 1. С. 43-52.
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 06.12.2020 № 755-IV (із змінами і доповненнями) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
5. Закон України «Про електронні довірчі послуги» від 13.02.2020 № 2155-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
6. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
7. Куба О.В., Горбенко Я.О. Оподаткування доходів фізичних осіб: закордонний та вітчизняний досвід. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 22. С. 931-935.
8. Лондар Л.П. Можливості адаптації міжнародного досвіду управління державним боргом в Україні. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/upravl_borg-e3b9d.pdf
9. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI із змінами і доповненнями URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
10. Наказ Міністерства доходів і зборів України «Про затвердження Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків» від 10.10.2013 № 574 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1853-13>.
11. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів» від 09.12.2011 № 1588 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>.
12. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Положення про реєстр страхувальників» від 24.11.2014 № 1162 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1553-14>.
13. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14.04.2015 № 435 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15>.
14. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку обставин, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин» від 27.12.2010 № 1235 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1235-2010-%D0%BF>.
16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України» від 23.07.2014 № 280 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF>.
17. Проноза П. В. Динаміка податкового боргу і напрями удосконалення податкового адміністрування в Україні. *Економіка та держава*. 2018. № 5. С. 4 – 9
18. Пшик Б. І. Роль фіскального простору у забезпеченні інклюзивного розвитку регіону: теоретичний аспект дослідження. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7869>

19. Річні звіти про виконання Державного бюджету України за 2015-2022 рр. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu>
20. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» від 07.08.2013 № 587-р URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/587-2013-%D1%80>.
21. Сибірянська Ю., Пірникоза П. Фіскальні та соціальні ефекти реформування податку на доходи фізичних осіб в Україні. Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України. URL: https://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2017/09/2017-07-18-Fiskalni_ta_sots_efekty-Personal-income-tax.pdf
22. Тимченко О.М. Інституційна спроможність упровадження моделі сегментації податкових боржників в Україні URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/8_2020/6.pdf
23. Угрин В., Бондаренко Є., Шевчук А. Ефективність роботи митних органів України в умовах воєнного стану . *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 3. С. 171-182.
24. Угрин В., Бондаренко Є. Особливості функціонування митної системи умовах пандемії COVID-19: зарубіжний досвід та реалії України. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 4. С. 134-148.
25. Угрин В.В. Діджиталізація митного контролю в Україні *Інфраструктура ринку*. 2020. № 47. С. 168–172 URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/47-2020>
26. Угрин В.В. Фіскальні та соціальні детермінанти оподаткування доходів фізичних осіб. *Світ фінансів*. 2021. Випуск 1 (66). С. 163–173. <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1425/1431>
27. Хомутенко В. П., Хомутенко А. В. Діагностика стану та тенденції розвитку податкового адміністрування в Україні. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 3. С. 24–31. URL : cutt.ly/fe9iN
28. Яроцька Т.Р. Податок на доходи фізичних осіб: вітчизняні та іноземні антикризові заходи під час пандемії COVID-19. НДІ фіскальної політики. URL: <https://www.ndifp.com/1507/>
29. J. Martinez-Vazquez¹, E. Sanz-Arcega. Can Pre- populated Tax Returns Enhance Tax Compliance? The Effects of the Spanish Renta Web Initiative from a Sociology of Taxation Perspective, 2020. 38 с.
30. M. Estevão. Why tax administrations are embracing digital transformation. 2021. URL: <https://blogs.worldbank.org/voices/why-tax-administrations-are-embracing-digital-transformation>
31. OECD Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report. 2018. URL: <https://www.oecd.org/ctp/tax-challenges-arising-from-digitalisation-interim-report-9789264293083-en.htm>
32. Romanyuta E. Systematization of tax strategies for shadow economy prevention under conditions of globalization. *EUREKA: Social and Humanities*. 2017. Volume 4 (10). P. 44-51.
33. Seligman E.R.A. The income tax: a study of the history, theory, and practice of income taxation at home and abroad. The Lawbook Exchange, Ltd., 1914 URL: <https://goo.gl/bUJuAfa>
34. Taxation Reforms Database. European Commission, Economic and Financial Affairs, Economic databases and indicators. Access mode: http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/taxation_reforms_database/index_en.htm
35. Tymchenko O., Sybirianska Yu., Abramova A. The approach to tax debtors` segmentation. *Економічески изследвания. Economic Studies*. 2019. V. 28. Issue 5. P. 103–119. URL : <https://ideas.repec.org/a/bas/econst/y2019i5p103-119.html>

